

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus,
quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem
promovendam sunt usi ; Malorvm Qvoqve Sacerdotvm infelici interitu,
radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro
commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

[Exempla Religionis] Erga B. Virginem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](#)

atim cruce, plagiis olim confectus & cruciatibus, ut nos à morte
aeterna affereret. Vita 1.2. c. 17.

Jacobus Merlohorstius, in supremo morbo, cùm abes-
tient, qui solarentur, icones Passionis Dominicæ libenter
contemplabatur, quibus interiorem spondæ partem vestie-
bat. Quod si quis adstantium augere dolores magnitudinem
incipiebat, ei placide respondebat, longè mitius, quām me-
natur ipse. DEUM secum agere, hōcque se beneficii loco
numerare, quod guttulam sibi delibandam amari Calicis
propinaret, quem ipse felle & absynthio plenum esset bibi-
turus. Vit. c. 36.

P. Petrus Colnagus è Societate J E S U sextâ quāque Feria
in lignea cruce procumbens bievem capiebat somnum, con-
tra Crucifixi imaginem in lectulo floribus ornato colloca-
bat. Eadem die & quoties concionanti de Passione sermo-
nuit, acerbissimum in latere cruciatum, & letiferos in corde
dolores persistiebat, haud secus ac si lanceâ vulneratus im-
mane vulnus accepisset, crescebâque dolor pro magnitudi-
ne fervoris. Quod tormentum ipse velut insigne DEI mu-
nus impetravit, dum ad quandam Religiosum ex D. Benedito
familia in silva habitantem, qui Christi patientis in cor-
de dolores immensos experiebatur, accessit, &, ut eam sibi à
Christo lanienam pariter obtineret, rogavit. Vita 1.2. c. 4.

*Exempla Religionis erga B. Vir-
ginem.*

I. Ut in hac etiam Religione præcellere alios studeat
Sacerdos, non paucæ sanè, nec leves ei rationes offeruntur.
In primis quidem quia, cùm B. Virgo post Christum sit p̄tis-
sima a causa & cooperatrix nostræ Redemptionis, meritò cre-
ditur, eam nihil magis desiderare, quām ut opus hoc pretio-
sum suo effectu & fine non frustretur, atque adeò præ-
alios diligere eos, qui suo conatu & labore efficere conan-
tur, ut animæ talis fructus siant participes, id quod Sacer-
dotes animarum curam gerentes potissimum faciunt. Dein
de verò cùm præ reliquis arduum sit opus cooperari DEO
in salute animarum, atque adeò magna ad id fructuosè, ri-
téque obeundum gratia requiratur, meritò hujus Sanctissi-
mae Virginis favor & intercessio ambitur, utpote quæ est my-
stici

stici corporis collum, per quod omnes gratia à Capitulo in reliqua Ecclesiæ membra derivari debent, ut adeo ritò S. Bernardus in s. de aqueductu ex hoc ipso capitulum illius ferventem hortetur, dicens : *Totus medullarium, totis præcordiorum affectibus MARIAM hanc remur, quia sic est voluntas ejus, qui omnia nos habet et lauit per MARIAM.* Quia verò hoc ipso, quod Sacerdos præ aliis Dæmonis animas perdere volentis conatus opponant, & in cultu Mariano ferventes se ostendunt, Dæmon fortius eos oppugnaturus est (uti S. Joannes in calypsi c. 12. prævidit, dicens : *Et postquam vidit Dominus quod dejectus esset in terram, iratus est in mulierem, quae facere prælulum cum reliquis de semine ejus) faciliter paret, quod novum iterum titulum, causamque habeat hujus potentissimæ Patronæ præsidium confugiendi, quam præ omnibus Sanctis timet memoratus Dæmon.* S. Bernardus iterum in quod. serm. aperte indicavit. *Non sic timent hostes visibiles quasi castrorum multitudinem copiosam, sicut aerea potestates MARIÆ vocabula patrocinium, exemplum. Fluunt, & pereunt sicut ex facie ignis, ubicunque inveniunt hujus nominis refectionem, devotam invocationem, sollicitam imitationem. Unde justè sibi Sacerdotes applicare deberent prædictum Claudi Aquavivæ Societatis JESU Generalis adhortationem, quâ suos ad Cultum Marianum sequentibus verbis adhortatus : Altera res, quâ se minima nostra Societas & Congregatio Sacerdotum) nitatur, fore confido, ut DEI est beneficentia) etiam atque etiam in dies effigiæ est præcipua quadam Religio ac pietas erga Sanctissimam Virginem MARIAM. Ea namque cum Parentes fuerint quod omne calum, omnemque naturam molitus est, venient proprie, ut ait Damascenus, in res universas Hera de Lycia nomen & ius adeptæ est. Itaque velim in omnibus ac temporebus, sive publicis Societatis, sive propriis singulis, præstanti quadam veneratione, ac singulari fiducia que nullam vereatur repulsam, ad hoc laborum omnium sollicitudinum refugium supplices accurramus. Equidem mecum reputo, quanto devotionis affectu hanc cælaginam complexi sint, quantissimque ex ejus pio & affidato*

ad omnem profecerint sanctimoniam multi Sancti Viri,
scipitutum S. Ignatius, quantum verum nostrarum spem
et tutelam in hac velut arce collocarint, magno teneor stu-
diis; ut nos eam propensissimus animis atque obsequiis pro-
curamur, depositentes, ut ipsam deprecante hac pietate
velut suauissima nardus nostris mentibus innascatur. Cer-
tusque spicemus Deipara Virginis dignitatem, auctore DEO,
in tam illustri, excelsaque loco sitam, ut per seipsam & Re-
ligionem, & admirationem moveat; sive beneficiorum illius
magnitudinem, quibus gratiam, quam possumus, re-
terre fas est; sive inopiam ac mendicitatem nostram, quam
habet tan salutaris patrocinio sustentemus, potiora semper
erantes in posterum, hac, inquam, omnia spectemus, ea
quæ maximas à nobis & honoris, & amoris significa-
tiones erga celestem hanc Præsidem & Custodem nostras salu-
espoucent. Quatuor proin vel quinque actibus hæc Re-
ligio erga SS. Virginem demonstranda est.

II. Primus actus est, ut magnam de illius dignitate &
potestate estimationem concipiatur Sacerdos, quod major enim
hæc estimatio fuerit, eo major quoque exurget amor ac fi-
ducia ad illam. Hæc porro estimatione in duobus præcipue
objectis concipienda est, nempe ut eam in gratia & meritis
omnes Sanctos longissime superare credamus, sic enim clare
Hieronymus in l. de Assumpt. indicavit, dicens: Cateris
virginibus per partes praestatur gratia, MARIE vero se to-
am infudit gratia plenitudo, qua fuit in Christo, quanquam
alter Galter, quia in Christo fuit plenitudo gratia tan-
dem in homine personaliter definito, in MARIA vero ut
templo singulariter consecrato; in Christo sicut in capite
impetu, in MARIA vero sicut in collo transfundente.
Hinc si diligenter attendas, nihil est virtutis, nihil splen-
dori, nihil gratia & candoris, quod non resplendeat in Vera
gloriofa. Dein vero eadem estimatione exigit, ut firmis-
tame credat Sacerdos, hanc potentissimam Patronam & pos-
te, & velle juvare, uti præclare advertit S. Bernardus, dicens:
Vobis enim scilicet potest potestatis ejus, vel pietatis commendare
magnitudinem, nisi forte aut non creditur DEI Filius ho-
nore Matrem, aut dubitare quis possit in affectum cari-
tati transisse MARIE viscera, in quibus novem mensibus
Instruct. IX.

spfse,

*ipſa, quæ ex DEO eſt, caritas corporaliter requievit. Cui ipſe geminæ aestimationis præclara exempla variis Sacerdotiis ram
bis reliquerunt.*

S. Hieronymus tantam de dignitate hujus Virginis estimationem concepit, ut in s. de Assumpt. in hac verba erit: *Quid nos tantilli, quid actione pusilli, quid in cibis referamus, cui, etiam si omnium nostrum membrum terentur in linguis, eam laudare sufficeret nullus; enim calo eſt, de qua loquimur: abyſſo profundior, cuius des dicere conamur. Si calum te vocem, altior ei: trem Gentium, præcedio: si formam DEI appellem, existis: si Dominam Angelorum, prima esse probari. Ergo de te digne dicam?*

S. Bonaventura in Speculo B.V. ut suam de hac S. gine opinionem aperiret, *Ipsa eſt, inquit, quam majorem de DEVIS non potest; majorem facere mundum posset DEI majorem Matrem, quam Matrem DEI facere non potest DEVIS.*

S. Anselmus in serm. de Concept. V. *Nihil, inquit, Domina, quale eſt, nihil comparabile; omne enim, est, aut supra te eſt, aut infra te; quod supra te eſt, DEVIS eſt; quod infra te eſt, omne, quod DEVIS non eſt.*

Laudandus hoc in genere præ aliis eſt P. Franciscus rez insignis Societatis JESU Theologus, qui in publica demia fusè probavit, B. Virginem in dignitate ac m superiorare omnes Sanctos Homines & Angelos, qui sunt, vel fuerunt. Et verò etiam quam grata fuerit sancti Matri hæc oratio, ipsam ostendit, dum P. Martino G. rez iridem Societatis JESU Religioso gratias egit, quod memorato Patri Suarez author fuerit suo consilio & homi ut hanc quæſtionem eatenus non auditam eventilaret.

III. Alter actus eſt, filialis fiducia nullam timens rem; ad quam S. Bernardus l. de aquæductu his verbis hanc tur: *Modicum illud, quod offerre desideras, gratia filii tui, Omnis acceptione dignissimis MARIAE manibus tendum tradere cura, si non vis sustinere repulsam. Ita ut S. Anselmus c. 6. de excell. Virg. loquitur, Velocior invocandum eſt salutis memorato nomine Virginis, quam in nomine Filii; non quod ipſa major & potentior sit (ut se v*

ipse magnus & potens est per eam, sed illa per ipsum.) Verum quia et si merita invocantur non merentur, ut exaudiatur, merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiatur. Unde meritò quamplurimi Sacerdotes ingentem erga hanc auxiliatricem fiduciam conceperunt.

S. Augustinus fiduciam hanc suam in l. 35. de Sanctis per haec verba declaravit: Toto mentis affectu beatissime Virginis nos intercessionibus committamus omnes, ejus patrocinio omni nisi imploremus, ut, dum eam obsequio frequemus in terris, ipsa nos sedula prece commendare dignetur in celo; neque enim dubium, qua meruit pro liberandis prout presumit, posse plus omnibus, liberatis impendere suffragium. Quam proinde cum Filio in cruce fixo ardenteribus precibus compellans, tantâ mentis implebatur dulcedine, vix ut avelli ab alterutro posset, idéoque in hac instantium verba crumperet: Positus in medio, quo me vertam, non nescio: hinc pascor à vulnere, hinc lactor ab ubere. Vit.

3. c. 32. S. Bernardus in serm. quod. pariter suam fiduciam exprimes, Folsoli, inquit, hac peccatorum scala, hac mea maxima fiducia, hac tota ratio spei mea. Unde & alios ad similarem fiduciam exhortans, Si criminum immanitate turbatus, conscientia faditate confusus, si judicis horrore perterritus, si barathro desperationis absorptus es, MARIAM concurre. Et ne dubitareret quis de exauditione precum, alibi loquitur; Ille solus, ô Virgo beata, sileat laudes tuas, quia fideliter invocatam senserit unquam in suis necessitatibus defuisse. Et quid mirum, si invocata adest, quam non vocata praesto est?

S. Franciscus Xaverius quam magnam haberet fiduciam in hanc Patronam, triplici in occasione ostendit. 1. Quando Meliaporæ inter verbena Dæmonum assiduo clamavit: Domina, opitulare, Domina non opitulaberis? 2. Quando in ora mortis illud assiduo ingeminavit: O Mater DEI, memoriamento mei. 3. Quando in Catechesi tradenda B. V. opem possumus implorare consuevit. Bourghesius c. 6.

Alanus de Solminihac Episcopus B. Virginis hujus tutelæ totum commisit, omnésque ad id faciendum instigavit,

De Exemplis

¶ 32

vit, asserens, hanc devotionem esse plenam consolacionem
viāmque cuivis salutem suam consequendi securissimam
quā necessitate premebatur, ad eam tanquam ad Aſpergimen
quoddam securissimum confugiebat, quia, ajebat, postea
eius est incredibilis, nec minor est ejus nobis succurrens
voluntas. Vit. I. 3. c. 20. Ubi etiam additur, quod, cum
ligiosum quendam ad pœnitentiam ob delicta agendum
clusura, in rabiem propè versum compresisset, miserans
commotus, ad eum properè se contulerit, & in genuo
mittens, brachiaque expandens dixerit: Mihi
giamus ad piissimam Matrem nostram, dicamus unum
Regina brachiis expansis, quod cum alter licet difficulter
cisset, adeò immutatus est, ut in terram corrueens, &
mē lacrymans dixerit: Sufficit, Pater, sufficit, totā vita
in pœnitentia perseverabo.

P. Franciscus Suarez in suis necessitatibus & dubiis
per ad B. Virginem recurrebat, eique nodos difficultatibus
velut consultandos & explicandos, facta prece, proponet
Bourgh. c. 20.

P. Thomas Sanchez inter cætera sua norata pia scribit quid
Omnis mea cura & sollicitudo erit SS. Sacramentum,
Crucifixus, & Virgo MARIA, ad quam ut Matrem in omnibus
necessitatibus, difficultatibus, studiisque recurram
eam DEO gratias agam pro quovis opere facto in oblatione
DEI; per eam veniam precabor pro quovis defectu admittenti
per eam illos DEO commendabo, qui mihi molestiam
quam exhibuerint. Bourgh. c. 20.

P. Alphonsus Vera è Societate JESU, si quid cum
quorum confessiones audiebat, efficere volebat, tantum
Virginem rogabat, & mox, quod voluit, consentib[us] miles
petravit. Annuæ Castell. 1597.

P. Bernardus Colnagus tenebat Romæ in cubiculo
ginem Deiparae, antiqui operis, lapideam, & subfusam
hanc suam ajebat nigellam, neque ad illam velut unius amanu
cordis sui asylum perfugit unquam, quin, quod imperat, cere
volet, auferret. Sed & frequenter literas ad B. Virginem quoniam
scribebat, easque aræ alicui ejusdem Matris imponebat.
plerumque ab ea responsum obtinebat. Vita I. 1. c. 5.

IV. Tertius actus est imitatio SS. Deiparæ, nam, quod
de Sanctis in communi S. Augustinus dixit: *Tunc vera-
citer pro nobis Sancti intercedunt, quando aliquid in nobis
de JESU virtutibus recognoscunt, hoc etiam B. Virgini jure
aplicari potest; unde S. Bernardus, cum ad fiduciam erga
ecclœm concipiendam fuisse hortatus, mox addidit: Ut im-
plum, id quod non pauci iterum Sacerdotes suo exem-
plu[m] docuerunt.*

S. Hieronymus, quanti facheret hanc imitationem, se-
quentibus verbis in s. de Assumpt. ostendit: *Igitur dilectissi-
mam amate MARIAM, quam colitis: colite, quam amatios
quia tunc vere colitis, & amatios, si imitari velitis ex cor-
de, quam amatios.*

S. Ambrosius simili ratione suam de hac imitatione æsti-
macionem aperiens, *Sit nobis*, inquit l. 2. de Virgin. tan-
quam in imagine descripta Virginitas, vistaque B. MARIE,
qua velut in speculo resulget species Castitatis, & forma
Virtutum. Hinc sumatis exempla vivendi, ubi tanquam in
Exemplari Magisteria expressa probitatis, quid corrigeret,
quid fugere, quid tenere debeatis, ostendunt.

Petrus Foretius non ignorans, ut Author vitæ l. 2. c. 20.
in ead. fol. 516. scribit, similitudinem esse potentissimum illicium
ad amorem sui procurandum, omni studio efficere econaba-
tur, ut, quam ipse in imitanda Deipara rationem tenuisset,
ad eam commissis curæ suæ Monialibus persuaderet, hinc sic
aliquando alloquebatur: Historiæ nobis referunt, glo-
riosam Virginem ad miraculum usque pulchram fuisse, con-
siderat, ut tales, qualis illa fuit, vos quoque sitis, non
quidem ut transitoriam venustatem, quæ mundo ingens de-
trumentum affert, possideatis, sed in anima pulchritudine si-
miles illi evadatis. Quærenti verò, in quo consistat hæc
pulchritudo, respondebit S. Augustinus, eam in amore JESU
confidit, hanc grandium animarum esse pulchritudinem,
amare JESUM, DEUM. Hominem, de eo libenter verba fa-
cere, nunquam defatigari in auscultandis iis, qui de eo lo-
quuntur: amare, quod ipse amat: & odiſſe, quod odit. Nun-
quam vos magis Mater diligit, quam si multum ejus Filium
diligatis.

V. Quartus actus est purus & constans cultus p
sequia varia in honorem hujus sanctissimæ Virginis pen
amor enim otiosus non est, teste S. Gregorio, sed operatu
gna (in honorem scilicet, & beneplacitum amati) si op
si operari renuit, amor non est. Hinc tam præclaris
Sacerdotibus Deiparam sincere amantibus exempla fun
dicta.

S. Gerardus Episcopus, si quis reus ab ipso venient
bat per nomen Matris Christi, mox lacrymis perfundeb
& eundem in gratiam humanissimè recipiebat. Suri
Sept.

Alexander Alensis Doctor insignis Ordinis Ser
cùm vovisset, se nihil, quod amore Virginis peterent
gaturum, rogatus à quodam Fratre, ut Ordinem FF.
rum ingrediceretur, mox ingressus est, & ibidem sancti
vixit. S. Antoninus p.3. hist. tit. 2.4. c. 8. §.1.

Alanus de Solminihac quotidie Coronam hujus
Amæ Virginis devotè recitabat : Sabbatis omnibus ad
honorem Missam dicebat : parvum illius Officium
nunquam intermittebat : singulis diebus vesperi
ad dicendas Litanias convocabat : eam nunquam
quam piam Matrem appellabat : Hospitale Pauper
firmorum sub ejusdem nomine & patrocinio fundabat
I.3. c.20.

P. Petrus de Anasco è Societate JESU singulis
ad honorem sanctissimæ Virginis jejunavit, fastusque
quoties id fecit, præcipuum aliquod beneficium impo
Bourgh. c.20.

P. Sebastianus Barradius è Societate JESU, non pro
tur ullam ejus imaginem esse neglectam, aut loco
honesto asservari ; unde si fragmenta in ambulacro in
set, reverenter sublata in Breviario suo ponebat. Vir
præfixa.

P. Balthasar Alvarez, cùm aliquando in oratione
ret, Dœmon ei aperte dixit : Remitte tu, & ego rem
(a temptationibus scilicet, quibus ipsum vexaverat) p
ut istam devotionem dimittas, quam habes in Mullen
quæ MARIA appellatur. Vita c.26.

P. Desiderius Colinus, cùm in phrenesii constituto ali-
quid valde molestum imperatum fuisset, postquam, ut amo-
re Virginis id ficeret, rogabatur, mox paruit dicens: Absit,
ut ego Matris meæ causa nolim obtemperare. Annua-
Soc. 1609. fol. 615.

VI. Quintus actus est Mariani honoris & devotionis
procuratio, tum in Concionibus & Catechismis, tum in pri-
varis congressibus & colloquiis alios ad hanc devotionem
incitando; cùm enim Sacerdotes, teste Christo, sint lux mun-
di, meritò lux eorum & adhortatio sic lucere debet, ut Audi-
tores glorifcent non Patrem duntaxat, sed Matrem etiam,
que in cælis est, sic enim sperare poterunt, in se verificatum
iii, quod Eccl. 24. dicitur: *Qui me elucidant, vitam ater-
nam habebunt.* Quo in genere non desunt iterum variorum
Sacerdotum insignia exempla.

S. Vincentius Ordinis Prædicatorum tanto amore & de-
votione ferebatur in hanc Virginem, ut nunquam concio-
naretur, quin aliquid in ejus laudem diceret. Ferd. Castigl.
in vita.

S. Franciscus Borgias, ut ejusdem Virginis honorem di-
lataret, imaginis à S. Luca depictæ quā plurima exempla à
præstanti Pictore depingi curavit, & per varias Provincias
distribui jussit. Bourgh. c. 23.

P. Jacobus Laynez secundus Societatis J E S U Generalis,
etiam quartanā febri laboraret, tribus tamen horis in Con-
cilio Tridentino pro afferenda Virginis immaculata Con-
ceptione peroravit. Bourgh. c. 8.

P. Alphonsus Salmeron unus ex primis decem Sociis S.
Ignatio adjunctis, singulis Quadragesimæ Sabbatis de lau-
dibus & cultu sanctissimæ Virginis concionabatur, magnâ
cum admiratione Populi, & honoris Mariani incremento.
Ribad. in vita.

P. Franciscus Costerus è Societate JESU ad honorem
Deiparæ promovendum primus in Provinciis, quibus præ-
fuit, Sodalitates instituit, iisque Leges condidit. Bibl. Soc.
in c. 19. Ind. §. 9.

P. Benedictus Fernandius itidem è Societate JESU omnia
sua Scripta B. Virginis honori dedicavit, nec ullam præter-
ivit lectionem, quam ejus encomiis non ornârit. Ibid.

P. Franciscus Turrianus Festum Præsentationis à ¹ Nubibus expunctum, eruditissimis suis Scriptis restitui curavit, ut non ut gratum sibi fuisse hoc obsequium ostenderet, eidem travit, ut eodem die vitam suam feliciter finiret. Ibid.

Exempla Religionis erga Sanctos.

I. Ad hanc Religionem erga Sanctos Sacerdotibus numerandam non parum conduceat discursus à P. Petro super hac materia factus, qui, ut l. 2. vit. c. 6. legitur, habebat pietatis esse Christianæ, quosdam sibi è Sanctorum diligere, quos præ cæteris venerari, & colas, & que in votis, optatisque confugias; nec enim Majestatis esse c. nœ, quamquam possit, omnia, quæ petimus, & quæ per Beatum quemlibet largiri. Quocirca in rogandis pellandisque Cælestibus, & eorum Natalibns celebrabundam esse cujusque rationem, & ad cujusque mendona divina, quibus & hic à DEO auctus, nobilitatusque & illuc DEO potitur ac fruitur, petitionem nostram ei commendandam; nec enim hunc à Sanctis DEUM tollens suum quisque Creatorem cum universis Hominibus connicatum velit, quippe alios alium, dum hanc vitam rent, tenuisse cursum: alios aliis decoratos fuisse mibus, & velle ea maximè vigere, per quæ ipsi DEUM & Iutem invenerit. Nec sine DEI cecidisse consilio, ut nondem omnes benefactis ac rebus gestis, nec eadem virtus sanctitatis gloriâ florerent, quamvis nec ipsi DEUM & hinc ipsi DEUM honoris cultu, laudisque coluerint, eis à nobis sine varietate colatur. Quinam autem Sanctorum numero à Sacerdotibus colendi sint, relinquitur dum proprio potius cujusque arbitrio videtur, quam ad assignatione definiendum, cum varias in diversis ad Sanctorum inclinationes advertamus, & alios quidem ad S. Caro Borromæum, vel S. Franciscum Salesium, aut S. Philippi Neri, ut qui in id toti incubuerunt, ut spiritum Patrum penitentiam precibus resuscitarent, alios ad Apostolorum Principes & Paulum, alios ad alios Sanctos Sacerdotes magis velut elinari experiamur. Satis ergo erit varia exempla struc-